C/2025/640

10.2.2025

NÕUKOGU SOOVITUS,

21. jaanuar 2025,

millega kiidetakse heaks Sloveenia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava

(C/2025/640)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121,

võttes arvesse määrust (EL) 2024/1263, eriti selle artiklit 17,

võttes arvesse komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

ÜLDISED MÄRKUSED

(1) 30. aprillil 2024 jõustus ELi reformitud majandusjuhtimise raamistik. ELi reformitud majandusjuhtimise raamistiku põhielemendid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ([1]), muudetud määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ([2]) ja muudetud nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta ([3]). Raamistiku eesmärk on edendada reformide ja investeeringute kaudu usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vastupanuvõimet ning vältida valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Samuti edendatakse sellega riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile, koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmisega.

(2) Uue majandusjuhtimise raamistiku keskne element on riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad, mille liikmesriigid esitavad nõukogule ja komisjonile. Kavadel peab olema kaks eesmärki: i) tagada, et muu hulgas kohandamisperioodi lõpuks on valitsemissektori võlg usutavalt langustrendis või püsib mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarve puudujääk tuuakse keskpikas perspektiivis allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst ja hoitakse allpool seda taset, ning ii) tagada, et viiakse ellu reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse ELi ühiseid prioriteete. Selleks tuleb igas kavas esitada keskpika perioodi kohustus seoses netokulude ([4]) kavaga, millega sisuliselt kehtestatakse eelarvepiirang kava kehtivusajaks, mis on (sõltuvalt liikmesriigi tavapärasest seadusandlikust tsüklist) neli või viis aastat. Lisaks tuleb kavas selgitada, kuidas liikmesriik tagab, et viiakse ellu reformid ja tehakse investeeringud, millega lahendada Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes (sealhulgas asjakohasel juhul makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusega seotud soovitustes) kindlaks tehtud peamisi probleeme, ja kuidas liikmesriik järgib liidu ühiseid prioriteete. Eelarve kohandamise perioodi pikkus on neli aastat, mida võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik kohustub ellu viima asjakohased reformid ja tegema investeeringud, mis vastavad määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Netokulu, nagu on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2, nimelt valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

(3) Pärast kava esitamist hindab komisjon, kas kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

(4) Komisjoni soovituse alusel võtab nõukogu seejärel vastu soovituse, milles sätestatakse asjaomase liikmesriigi netokulude kava ja asjakohasel juhul kiidetakse heaks eelarve kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevad reformi- ja investeerimiskohustused.

MÄRKUSED SLOVEENIA RIIKLIKU KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVA KOHTA

(5) Sloveenia esitas 15. oktoobril 2024 nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Kava esitati pärast määruse (EL) 2024/1263 artiklis 36 sätestatud tähtaja pikendamist, milles lepiti komisjoniga kokku, võttes arvesse Sloveenia esitatud põhjendusi.

Kava esitamisele eelnenud protsess

(6) Riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade esitamisega tipneva dialoogi raamistamiseks edastas komisjon 21. juunil 2024 kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 9 Sloveeniale võrdlustrajektoori ([5]). Komisjon avaldas võrdlustrajektoori 15. oktoobril 2024 ([6]). Võrdlustrajektoor on riskipõhine ja tagab, et valitsemissektori võlg on eelarve kohandamise perioodi lõpuks ja täiendavate eelarvemeetmete puudumisel pärast kohandamisperioodi usutavalt langustrendis või püsib keskpikal perioodil mõistlikul tasemel ning et valitsemissektori eelarve puudujääk viiakse kohandamisperioodil alla 3 % SKPst ja see püsib keskpikal perioodil allpool seda kontrollväärtust. Keskpikk periood on määratletud kui kümneaastane periood pärast kohandamisperioodi lõppu. Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artiklitele 7 ja 8 on võrdlustrajektoor kooskõlas ka võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetme ja eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega. Sloveenia võrdlustrajektooriga nähakse ette, et komisjoni eelduste põhjal, mis olid 2024. aasta juunis edastatud eelnevate suuniste aluseks, ja eeldades nelja-aastast kohandamisperioodi, ei tohiks netokulude kasv ületada tabelis 1 esitatud väärtusi. See vastab netokulude keskmisele kasvule 4,4 % kohandamisperioodi jooksul (2025–2028).

Tabel 1. Võrdlustrajektoor, mille komisjon esitas Sloveeniale 21. juunil 2024

	2025	2026	2027	2028	2025–2028 keskmine
Maksimaalne netokulude kasv (aastane, %)	4,9	4,5	4,3	4,2	4,4

Allikas: komisjoni arvutused.

(7) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 12 pidasid Sloveenia ja komisjon 2024. aasta juulis ja septembris tehnilist dialoogi. Dialoogi keskseks teemaks oli Sloveenia kavandatud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused, samuti selliste reformide ja investeeringute kavandatud elluviimine, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete õiglase rohe- ja digipöörde, sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime, energiajulgeoleku ja kaitsevõime ülesehitamise vallas.

(8) 2024. aasta oktoobris teatas Sloveenia kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 lõikega 3 ja artikli 36 lõike 1 punktiga c oma kavas esitatud teabe kohaselt, et on pidanud konsultatsioone sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Sloveenia kavas esitatud teabe kohaselt kommenteerisid Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning teised asjaomased sidusrühmad kava projekti, sealhulgas reforme ja rohepöördega seotud vajaduste hindamist.

([5]) Liikmesriikidele ning majandus- ja rahanduskomiteele edastatud eelnevad suunised sisaldavad trajektoore ilma kohandamisperioodi pikendamiseta ja koos sellega (hõlmavad vastavalt 4 ja 7 aastat). See hõlmab ka peamisi algtingimusi ja aluseks olevaid eeldusi, mida kasutatakse komisjoni keskpika perioodi valitsemissektori võla prognoosimise raamistikus. Võrdlustrajektoor arvutati komisjoni 2023. aasta võla jätkusuutlikkuse analüüsis (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_et) kirjeldatud metoodika kohaselt. See põhineb Euroopa Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosil ja keskpika perioodi pikendamisel kuni 2033. aastani, kusjuures pikaajaline SKP kasv ja vananemisega seotud kulud on kooskõlas komisjoni ja nõukogu 2024. aasta ühisaruandega rahvastiku vananemise kohta (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_et).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_et#slovenia

(9) Sloveenia eelarvenõukogu esitas kava kohta arvamuse 21. oktoobril. Kavast tulenevate kohustustega seotud riskide hindamiseks koostas eelarvenõukogu ise riigi rahanduse prognoosi. Selles jõuti järeldusele, et kõrvalekalded valitsemissektori eelarvetasakaalu prognoosist ja võlasuundumusest võivad ilmneda eelkõige kohandamisperioodi teises pooles, kuna avaliku sektori töötajatele makstavad hüvitised ja tervishoiu valdkonna kulutused on suurenenud. Eelarvenõukogu märkis, et kavas sätestatud kohustuste täitmiseks on vaja täiendavaid kompensatsioonimeetmeid.

(10) Kava projekti arutati riigi parlamendis 4. oktoobril 2024. Seejärel võttis valitsus selle 10. oktoobril 2024 vastu.

Muud seotud protsessid

(11) Sloveenia esitas 15. oktoobril 2024 oma 2025. aasta eelarvekava. Komisjon võttis eelarvekava kohta vastu arvamuse ([7]) 26. novembril 2024.

(12) Nõukogu esitas 21. oktoobril 2024 Euroopa poolaasta raames Sloveeniale riigipõhised soovitused ([8]).

KAVA KOKKUVÕTE JA KOMISJONI HINNANG KAVALE

(13) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 16 hindas komisjon kava järgmiselt.

Kontekst: makromajanduslik ja eelarveolukord ning väljavaated

(14) Majandustegevus Sloveenias kasvas 2023. aastal 2,1 % tingituna peamiselt sisenõudlusest ja netoekspordist. Varude vähendamine kärpis siiski SKP kasvu 1,5 protsendipunkti võrra. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks majandus 2024. aastal kasvama 1,4 % tänu era- ja avaliku sektori tarbimisele ning varude suurendamisele ning vaatamata netoekspordi negatiivsele panusele. 2025. aastal peaks reaalne SKP kasvama 2,5 %, kuna prognooside kohaselt kasvab eratarbimine jätkuvalt jõudsalt ning investeeringute kasv kiireneb. 2026. aastal peaks reaalne SKP kasvama 2,6 %, kuna era- ja avaliku sektori tarbimise ja investeeringute kasv peaks prognooside kohaselt jätkuma. Prognoosiperioodil (st aastatel 2024–2026) peaks potentsiaalse SKP kasv Sloveenias marginaalselt aeglustuma 2,6 %-lt 2023. aastal 2,5 %-le 2026. aastal, mis on tingitud väiksemast tööjõupanusest. Töötuse määr oli 2023. aastal 3,7 % ning komisjoni prognoosi kohaselt on see 2024. aastal 3,5 %, 2025. aastal 3,6 % ja 2026. aastal 3,6 %. Inflatsioon (SKP deflaator) peaks prognooside kohaselt langema 7,2 %-lt 2023. aastal 2,1 %-le 2024. aastal, ning jõudma 3,2 %-le 2025. aastal ja 2,1 %-le 2026. aastal.

(15) Mis puudutab eelarvesuundumusi, siis Sloveenia valitsemissektori eelarve puudujääk oli 2023. aastal 2,6 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks see jõudma 2,4 %ni SKPst 2024. aastal ja langema 2,1 %ni 2025. aastal, ning eeldusel, et poliitikat ei muudeta, stabiliseeruma 2,1 % tasemel 2026. aastal. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosis võetakse arvesse Sloveenia 2025. aasta eelarvekava, mille valitsus esitas riigi parlamendile septembris. Valitsemissektori võlg oli 2023. aasta lõpus 68,4 % SKPst. Euroopa Komisjoni 2024. aasta sügisprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2024. aasta lõpuks langema 67,1 %-le. Prognooside kohaselt langeb see 2025. aasta lõpuks veelgi 64,4 %-le SKPst ja 2026. aasta lõpuks 63,1 %-le SKPst. Komisjoni eelarveprognoosis ei võeta keskpika perioodi kavades esitatud poliitilisi kohustusi arvesse enne, kui nende aluseks on usaldusväärselt teatavaks tehtud ja piisavalt täpsustatud konkreetsed poliitikameetmed.

Kavas esitatud netokulude kava ja makromajanduslikud eeldused

(16) Sloveenia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega on ette nähtud eelarve kohandamine nelja aasta jooksul.

(17) Kava sisaldab kogu määruse (EL) 2024/1263 artiklis 13 nõutud teavet.

(18) Kavas on võetud kohustus järgida tabelis 2 esitatud netokulude kava, mis vastab aastatel 2025–2028 netokulude keskmisele kasvule 4,5 %. Kavas esitatud keskmine netokulude kasv kohandamisperioodil (2025–2028) on suurem kui komisjoni poolt 21. juunil 2024 edastatud võrdlustrajektoor. Kavas eeldatakse, et potentsiaalse SKP kasv väheneb järk-järgult 2,9 %-lt 2024. aastal 2,1 %-le 2028. aastal. Lisaks eeldatakse kavas, et SKP deflaatori kasvumäär

([7]) Komisjoni 26. novembri 2024. aasta arvamus Sloveenia eelarvekava kohta (C(2024) 9064 final).
([8]) Nõukogu 21. oktoobri 2024. aasta soovitus, mis käsitleb Sloveenia majandus-, eelarve-, tööhõive- ja struktuuripoliitikat.

tõuseb 2024. aastal 3,0 %-lt 2025. aastal 3,7 %-le, enne kui see langeb 2026. aastaks 2,9 %-le ja 2028. aastaks 2,8 %-le.

Tabel 2. Netokulude kava ja peamised eeldused Sloveenia kavas

	2024	2025	2026	2027	2028	Kava kehtivusaja (2025–2028) keskmine
Netokulude kasv (aastane, %)	6,2	5,6	4,4	4,1	4,0	4,5
Netokulude kasv (kumulatiivne, alates baasaastast 2023, %)	6,2	12,1	17,0	21,8	26,6	ei ole kohaldatav
Potentsiaalse SKP kasv (%)	2,9	2,8	2,4	2,2	2,1	2,4
Inflatsioon (SKP deflaatori kasv) (%)	3,0	3,7	2,9	2,9	2,8	3,1

Allikas: Sloveenia keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning komisjoni arvutused.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori võlale

(19) Kui kavas ette nähtud netokulude kava ja selle aluseks olevad eeldused realiseeruvad, väheneb valitsemissektori võlg kava kohaselt järk-järgult 67,5 %-lt SKPst 2024. aastal 61,2 %-le SKPst kohandamisperioodi lõpuks (2028), nagu on näidatud järgmises tabelis. Kava kohaselt peaks võla suhe pärast kohandamisperioodi keskpikas perspektiivis (st kuni 2038. aastani) kuni 2035. aastani langema, jõudes 54,5 %ni. Seejärel tõuseks see 2038. aastaks aeglaselt 55,6 %ni SKPst.

Tabel 3. Valitsemissektori võla ja eelarvepositsiooni areng Sloveenia kavas

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valitsemissektori võlg (% SKPst)	68,4	67,5	65,4	64,2	62,8	61,2	55,6
Valitsemissektori eelarvepositsioon (% SKPst)	- 2,6	- 2,9	- 2,6	- 1,9	- 1,6	- 1,2	- 2,8

Allikas: Sloveenia keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava.

Seega viidaks valitsemissektori võlg kava kohaselt keskpikas perspektiivis oluliselt allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst. See on kava eelduste põhjal usutav, kuna komisjoni võla jätkusuutlikkuse analüüsi kõigi deterministlike stressitestide kohaselt peaks võlg jääma 2038. aastaks alla 60 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis a ja artikli 16 lõikes 2 võla kohta sätestatud nõudega.

Kava netokulukohustuste mõju valitsemissektori eelarvepositsioonile

(20) Kava netokulude kava ja eelduste kohaselt väheneks valitsemissektori eelarve puudujääk järk-järgult 2,9 %-lt SKPst 2024. aastal 1,2 %-le SKPst 2028. aastal. Seega ei ületaks valitsemissektori eelarvepositsioon kava kohaselt kohandamisperioodi lõpus (2028) kontrollväärtust 3 % SKPst. Lisaks ei ületa valitsemissektori eelarve puudujääk kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi (st kuni 2038. aastani) 3 % SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele

kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis b ja artikli 16 lõikes 2 puudujäägi kohta sätestatud nõudega.

Eelarve kohandamise ajakava

(21) Eelarve kohandamise ajakava, mida mõõdetakse struktuurse esmase eelarvepositsiooni muutusena, nagu kavas kirjeldatud, on lineaarne, nagu on nõutud määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis c. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 6 punktis c osutatud edasilükkamise keeluga ja artikli 36 lõike 1 punktis e ette nähtud üleminekusättega.

Tabel 4. Struktuurse esmase eelarvepositsiooni areng Sloveenia kavas

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Struktuurne esmane eelarvepositsioon (% SKPst)	- 1,8	- 1,3	- 0,9	- 0,4	0,0	0,5
Struktuurse esmase eelarvepositsiooni muutus (PP)	ei ole kohal-datav	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Allikas: Sloveenia keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava.

Kava kooskõla eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega

(22) Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artiklile 8 ei tohiks struktuurse esmase eelarvepositsiooni iga-aastane kohandamine olla väiksem kui 0,4 protsendipunkti SKPst, kui struktuurne eelarvepuudujääk oli eelneval aastal üle 1,5 % SKPst, et saavutada struktuurne ühine turvavaru 1,5 % SKPst. Kava poliitilistest kohustustest ja makromajanduslikest eeldustest tulenev iga-aastane eelarvekohandus ulatub kogu kohandamisperioodi jooksul 0,4 % ni SKPst. Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas eelarvepuudujäägi turvavaru kaitsemeetmega.

Kava kooskõla võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetmega

(23) Kuna valitsemissektori võla suhe SKPsse on kava kohaselt kohandamisperioodil vahemikus 60 % kuni 90 %, peab võlasuhe kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 7 vähenema keskmiselt vähemalt 0,5 protsendipunkti aastas, kuni see langeb alla 60 %. See keskmine vähenemine on arvutatud ajavahemiku 2024–2028 kohta ja on 1,6 protsendipunkti (vt tabel 3). Seega, tuginedes kava poliitilistele kohustustele ja makromajanduslikele eeldustele, on kavas esitatud netokulude kava kooskõlas võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetmega.

Kava makromajanduslikud eeldused ja eelarveprognoosid

(24) Kava põhineb eeldustel, mis erinevad komisjoni poolt 21. juunil 2024 Sloveeniale edastatud eeldustest. Eelkõige kasutatakse kavas kaheksa muutuja puhul erinevaid eeldusi, nimelt ajakohastatud varasemaid andmeid, 2024. aasta lähtepositsiooni (sealhulgas esmane eelarvepuudujääk ja esmaste kulude osakaal 2024. aastal), potentsiaalse SKP kasvu, SKP deflaatori kasvu, SKP reaalkasvu, intressimäärasid, võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelisi erinevusi ning ühekordseid meetmeid. Neid eelduste erinevusi tuleb hoolikalt hinnata, tagamaks, et nende aluseks on usaldusväärsed ja andmepõhised majanduslikud argumendid, eriti seetõttu, et kavas esitatud keskmine netokulude kasv on suurem kui võrdlustrajektoor. Allpool on loetletud eelduste erinevused, millel on kõige suurem mõju netokulude keskmisele kasvule, ja eraldi hinnatud iga eelduse erinevust.

— Kavas eeldatakse, et tuginedes ajakohastatud mudelarvutustele, milles võetakse arvesse läbivaadatud ja uusi andmeid, on potentsiaalse SKP kasv võrreldes võrdlustrajektoori aluseks olevate eeldustega ajavahemikul 2024–2033 keskmiselt 0,1 protsendipunkti väiksem. See eeldus on ettevaatlik ja seega nõuetekohaselt põhjendatud. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil väiksem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel.

— Kavas eeldatakse, et 2025. aasta SKP deflaator on võrdlustrajektoori aluseks olevate eeldustega võrreldes märkimisväärselt suurem, samas kui deflaatori kasv kohandamisperioodi ülejäänud aastatel on kooskõlas võrdlustrajektoori kasvuga. Kavas kasutatakse ka turuootustel põhinevaid ajakohastatud andmeid. Selle tulemusena on keskmine netokulude kasv kavas esitatud kohandamisperioodil suurem, kui see oleks komisjoni eelduste alusel. Prognooside kohaselt tõuseb SKP deflaator 2025. aastal võrreldes 2024. aastaga avaliku sektori palgareformi alguse ja 2025. aastal prognoositud suurema inflatsiooni tõttu. Inflatsioon peaks prognooside kohaselt kiirenema, kuna tühistatakse kõrgete energiahindade mõju leevendamiseks võetud seni kehtivad meetmed (taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmise ja suure tõhususega koostootmise toetamiseks antava panuse taastamine) ning jookide (nt alkohoolsed joogid ja suhkrulisandiga joogid) suhtes kehtestatakse täiendav maks. See eeldus hõlmab viimaseid poliitilisi otsuseid ja kõige uuemaid andmeid ning loetakse seega nõuetekohaselt põhjendatuks.

Ülejäänud erinevused ei avalda netokulude keskmisele kasvule komisjoni eeldustega võrreldes märkimisväärset mõju. Üldiselt toovad kõik eelduste erinevused kokku kavas kaasa netokulude keskmise kasvu, mis on suurem kui võrdlustrajektoor. Selle hinnangu põhjal vastab kava määruse (EL) 2024/1263 artikli 13 punktis b sätestatud nõudele. Komisjon võtab eespool esitatud hinnangut kava eeldustele arvesse tulevastel käesoleva soovituse järgimise hindamistel.

Kava eelarvestrateegia

(25) Kava orienteeriva eelarvestrateegia kohaselt täidetakse netokuludega seotud kohustused kulude piiramise ja kaalutlusõigusel põhineva tulude suurendamise teel. Kavas kuulutatakse 2025. aastaks välja uus kohustuslik pikaajalise hoolduse maks, mis tuleb sisse nõuda alates 1. juulist 2025, kõrgem CO_2 heite maks, alkohoolsete jookide ja suhkrulisandiga jookide maksutõus ning kõrgete energiahindade mõju leevendamiseks võetud seni kehtivate meetmete tühistamine. Tulude kasvu tasakaalustab osaliselt kulude võimalik suurenemine, mis tuleneb aastatel 2025–2028 järk-järgult rakendatavast avaliku sektori palgareformist. Kavas on kinnitatud, et rahandusministeeriumi juures tegutsev riigi rahanduse siseauditi talitus hakkab 2025. aastal tegelema praeguse riigi rahanduse siseauditi puudustega. Lisaks nähakse kavas 2026. aastaks ja pärast seda ette täiendavad maksumeetmed, pensioni- ja pikaajalise hoolduse reform ning tervishoiureform. Pensioni-, tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse reformid ning avaliku sektori palgareform on lisatud taaste- ja vastupidavuskavasse. Valitsus leppis kokku pensionialaste õigusaktide muudatusettepanekute esitamises ja konsulteerib praegu sotsiaalpartneritega. Pikaajalise hoolduse reform on vastu võetud ja seda rakendatakse järk-järgult ning 2025. aastal jõustub uus kohustuslik makse. Võetavate poliitikameetmete üksikasjad tuleb kinnitada või kohandada ja kvantifitseerida aastaeelarves. Samal ajal esinevad kavas orienteeriva eelarvestrateegia rakendamisega seotud riskid, mis tulenevad avaliku sektori palgasüsteemi käimasolevate reformide, pikaajalise hoolduse ja tervishoiureformidega seotud ülekuludest ning suurtest investeerimisprojektidest. Lisaks on 2025. aasta eelarvekavas kindlaks määratud poliitikameetmed, mille abil täidetakse 2025. aasta netokulukohustus ([9]).

Kavas esitatud reformid ja investeeringud, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete

(26) Kavas kirjeldatakse poliitilisi kavatsusi, mis on seotud reformide ja investeeringutega, millega lahendatakse Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamisi probleeme ja järgitakse liidu ühiseid prioriteete. Kava sisaldab seitset laiaulatuslikku reformi (pensionireform, tervishoiureform, pikaajalise hoolduse reform, avaliku sektori palgasüsteemi reform, eluasemepoliitika, muutused hariduses ja maksumuudatused). Kava sisaldab ka muudes valdkondades võetavaid meetmeid, mis käsitlevad näiteks tootlikkuse suurendamist ning rohe- ja digipööret. Kava sisaldab rohkem kui 40 reformi ja investeeringut.

(27) Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, sealhulgas määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaeesmärkidega, sisaldab kava mitmeid seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke akte. Muu hulgas valmistatakse ette kliimaseadust, et võidelda kliimamuutustega ja saavutada Sloveenias 2045. aastaks kliimaneutraalsus. Sellega seoses kavatseb Sloveenia tõhustada kliimamuutuste ja kliimakatastroofide vastaseid meetmeid, keskendudes eelkõige üleujutustele. Mitmed investeeringud on suunatud ringmajanduse edendamisele, millega suurendatakse ressursside tõhusat kasutamist, edendatakse ökoinnovatsiooni ja parandatakse jäätmekäitlust.

([9]) Vt komisjoni 26. novembri 2024. aasta arvamus Sloveenia eelarvekava kohta (C(2024) 9064 final).

Transpordi arengustrateegias aastani 2030 keskendutakse säästva transpordi ja liikuvuse terviklikule kavandamisele. Sloveenia rakendab eesmärke, mis on kindlaks määratud digipöörde strateegias aastani 2030, mida võetakse arvesse ka riikliku digikümnendi strateegilises tegevuskavas aastani 2030. See hõlmab 2030. aasta gigabititaristu arengukavast tulenevaid ühenduvuse valdkonna meetmeid kõrgtehnoloogilise digitehnoloogia ja -taristu ning ettevõtete digipöörde ja digioskuste valdkonnas (nt digitaalse kaasamise edendamise õigusakt). Rakendatakse mitut strateegilist dokumenti, nagu gigabititaristu kava aastani 2030, majanduse digipöörde strateegia aastani 2030 ja avalike digiteenuste strateegia aastani 2030. Mitu taaste- ja vastupidavuskavast ning ühtekuuluvuspoliitika fondidest toetatavat meedet on esitatud ka eesmärgiga tegeleda õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, näiteks majanduse (ettevõtlus ja tööstus) digipööre, Sloveenia haridustaristu keskkonnahoidlikumaks muutmine, rohe- ja digiõppe põhjalik ümberkujundamine ning raudteetaristu läbilaskevõime suurendamine. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on järgida 2019. ja 2020. aasta riigipõhiseid soovitusi keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas teadusuuringutele ja innovatsioonile, üleminekule vähese CO_2 heitega majandusele, säästvale transpordile, näiteks raudteedele ja keskkonnataristule, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi; 2020. aasta riigipõhist soovitust edendada ettevõtete digivõimekust ning tugevdada digioskusi, e-kaubandust ja e-tervist; ning 2022. aasta riigipõhist soovitust laiendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse.

(28) Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühise prioriteediga, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga hõlmab kava mitmeid seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke akte. Peamised esitatud meetmed on pensionireform, tervishoiureform ja pikaajalise hoolduse reform. Kavas märgitakse, et pensionireform tagab pensionisüsteemi kestlikkuse, piisavalt kõrgel tasemel pensionid ning seda täiendatakse teiste tööturumeetmetega, et suurendada eelkõige eakamate töötajate osalemist. Kavas kirjeldatakse mitmeid hariduse, oskuste ja elukestva õppe valdkonnas vastu võetud ja kavandatud poliitikameetmeid ja investeeringuid ning osutatakse tootlikkuse ja konkurentsivõime suurendamise tegevuskava ettevalmistamisele. Muud meetmed hõlmavad Sloveenia kapitaliturgude arendamise strateegiat aastateks 2023–2030. Kava sisaldab ka Sloveenia idufirmade strateegia vastuvõtmist. Teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamises tehtud muudatuste eesmärk on suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse 2030. aastaks 3,5 %ni SKPst. Kava sisaldab kavandatud poliitikameetmeid, millega tagatakse eluasemete taskukohasus. Mitu taaste- ja vastupidavuskavast ning ELi ühtekuuluvuspoliitikast toetatavat meedet, sealhulgas õiglase ülemineku fondi III samba meetmed, on suunatud ka sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühisele prioriteedile, näiteks riikliku üürieluruumide fondi suurendamisele, nakkushaiguste tõhusale ravile, noorte kiiremale tööturule sisenemisele ja struktuurimeetmetele, et tugevdada tööturu vastupidavust, tagada kvalifitseeritud tööjõu olemasolu ja tegeleda tööjõupuudusega. Vastu on võetud või kavandatud mitu meedet, millega hõlbustada ja kiirendada välismaalastest töötajate integreerimist tööturule ja ühiskonda. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on järgida 2019. ja 2024. aasta riigipõhiseid soovitusi, et tagada pensionisüsteemi pikaajaline kestlikkus ja piisavus; 2019. aasta riigipõhist soovitust kasvatada vanemaealiste ja madala kvalifikatsiooniga töötajate tööalast konkurentsivõimet; 2019. aasta riigipõhist soovitust parandada konkurentsi, professionaalsust ja sõltumatut järelevalvet riigihangete valdkonnas (mida käsitletakse taaste- ja vastupidavuskava kaudu); 2020. aasta riigipõhist soovitust tõhustada lühendatud tööaja kavasid ja paindlikku töökorraldust ning tagada, et need meetmed pakuksid ebatüüpilises töösuhtes olevatele töötajatele piisavat kaitset; 2019., 2020., 2022., 2023. ja 2024. aasta riigipõhiseid soovitusi tagada tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse süsteemi vastupidavus ja pikaajaline kestlikkus; 2022., 2023. ja 2024. aasta riigipõhiseid soovitusi maksutulude tasakaalustamiseks majanduskasvu soodustavamate ja kestlikumate allikate suunas; 2019., 2020. ja 2024. aasta riigipõhiseid soovitusi suure kasvupotentsiaaliga ettevõtete loomiseks, parandades riskikapitaliinvesteeringute ja institutsionaalsete investorite tingimusi, pakkudes ettevõtjatele likviidsust ja rahastamisvõimalusi ning toetades aktsiaturgude arengut ja parandades ettevõtluskeskkonda; ning 2024. aasta riigipõhist soovitust tugevdada konkurentsivõimet oskuste edendamise kaudu.

(29) Seoses energiajulgeoleku ühise prioriteediga sisaldab kava mitut seadusandlikku ja muud kui seadusandlikku akti. Muude õigusaktide hulgas osutatakse vastuvõetud energiaseadusele ja veel ettevalmistamisel olevatele õigusaktidele, lõplikule ajakohastatud riiklikule energia- ja kliimakavale ning Velenje kaevanduse ümberkorraldamist käsitlevale seadusele. Mitu taaste- ja vastupidavuskavast toetatavat meedet, eelkõige „REPowerEU“ kava ja ELi ühtekuuluvuspoliitika alla kuuluv õiglase ülemineku fond, aitavad samuti kaasa energiajulgeoleku ühise prioriteedi saavutamisele, näiteks tugevdades elektrijaotusvõrku ning kavandades ja rahastades avaliku sektori hoonete energiatõhusaks renoveerimist ja alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu. Kavas sisalduvate reformide ja investeeringute eesmärk on täita 2022. ja 2023. aasta riigipõhiseid soovitusi vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ning kiirendada

taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja suurendada energiatõhususe meetmete rakendamist; ning 2022. ja 2023. aasta riigipõhiseid soovitusi transpordisektori elektrifitseerimise edendamisel.

(30) Seoses kaitsevõime ühise prioriteediga sisaldab kava vastu võetud seadust, mis käsitleb investeerimisvahendite eraldamist Sloveenia armeele aastatel 2021–2026, millega eraldatakse sõjaväele 780 miljonit eurot.

(31) Kavas antakse teavet kooskõla ja asjakohasel juhul täiendavuse kohta ELi ühtekuuluvuspoliitika fondide ning Sloveenia taaste- ja vastupidavuskavaga. Kavas osutatakse mitmele poliitikavaldkonnale, mida toetatakse taaste- ja vastupidavuskava ning ELi ühtekuuluvusfondide kaudu. Lisaks sisaldab kava vastavustabeleid selle kohta, millistes Euroopa ühtekuuluvuspoliitika programmist (2021–2027) rahastatavates poliitikavaldkondades käsitletakse milliseid riigipõhiseid soovitusi.

(32) Kavas on antud ülevaade Sloveenia prioriteetsetest avaliku sektori investeerimisvajadustest seoses ELi ühiste prioriteetidega. Seoses õiglase rohe- ja digipöörde ühise prioriteediga, sealhulgas kliimaeesmärkidega, määratakse kavas kindlaks tõhusa energiakasutuse, transporditaristu (raudteed) ja kestliku liikuvusega seotud investeerimisvajadused. Viimane hõlmab jalgrattataristut, mitmeliigilise transpordi sõlmpunkte ning täiustatud ühistransporditaristut ja jalakäijate taristut. Seoses sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime ühise prioriteediga, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga, määratakse kavas kindlaks tervishoiu, pikaajalise hoolduse ja eluasemepoliitika valdkonna investeerimisvajadused. Seoses energiajulgeoleku ühise prioriteediga määratakse kavas kindlaks energiasüsteemide ja -võrkude ühendamise, tootmisvõimsuse (päikeseelektrijaamad) ja söekaevanduspiirkondade õiglase üleminekuga seotud investeerimisvajadused. Kavaga püütakse aidata rahuldada Sloveenia avaliku sektori investeerimisvajadused seoses ELi ühiste prioriteetidega. Seoses kaitsevõime ühise prioriteediga määratakse kavas kindlaks lahinguvõimekuse ja selle toetamise, logistika, sõjalise taristu ning juhtimis- ja kontrollivõimekusega seotud investeerimisvajadused. Kava kohaselt on resolutsioonis Sloveenia relvajõudude pikaajalise arengu- ja varustusprogrammi kohta aastani 2040 kavandatud tõsta 2030. aastaks kaitsekulutused 2 % SKPst kooskõlas NATO ees võetud kohustustega. 20 % kaitsekulutustest kavatsetakse eraldada investeeringuteks.

Komisjoni hinnangu kokkuvõte

(33) Üldiselt on komisjon seisukohal, et Sloveenia kava vastab määruse (EL) 2024/1263 nõuetele.

NÕUKOGU ÜLDINE JÄRELDUS

(34) Nõukogu tervitab Sloveenia keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ning leiab, et selle täielik rakendamine aitaks tagada riigi rahanduse usaldusväärsuse ja toetada valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu.

(35) Nõukogu võtab teadmiseks kavale antud komisjoni hinnangu. Nõukogu kutsub siiski komisjoni üles esitama oma hinnangu tulevaste kavade kohta eri dokumendis eraldiseisvalt komisjoni soovitustest nõukogu soovituste kohta.

(36) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu kavas esitatud netokulude kava ja peamiste makromajanduslike eelduste kohta, sealhulgas seoses komisjoni eelnevate suunistega, ning kava netokulude kava mõju valitsemissektori eelarve puudujäägile ja võlale. Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et kuigi makromajanduslikud ja eelarve-eeldused erinevad mõnel juhul komisjoni eeldustest, sealhulgas ajakohastatud makromajanduslike ja eelarveandmete arvessevõtmiseks, on need üldiselt nõuetekohaselt põhjendatud ja nende aluseks on usaldusväärsed majanduslikud argumendid. Nõukogu võtab teadmiseks kava laiaulatusliku eelarvestrateegia ja väljavaateid ähvardavad riskid, mis võivad mõjutada makromajandusliku stsenaariumi ja selle aluseks olevate eelduste realiseerumist ning kava netokulude kava järgimist. Nõukogu väljendab heameelt eelkõige ka selle üle, et enne kava esitamist suheldi riiklikul tasandil asjaomaste sidusrühmadega. Nõukogu märgib samuti, et geopoliitilised riskid võivad avaldada survet kaitsekulutustele.

(37) Nõukogu eeldab, et Sloveenia on valmis oma eelarvestrateegiat vajaduse korral kohandama, et tagada netokulude kava järgimine. Nõukogu on otsustanud tähelepanelikult jälgida majanduse ja eelarve arengut, sealhulgas suundumusi, mis on aluseks kava stsenaariumile.

(38) Nõukogu leiab, et enne eelarvejärelevalve järgmist vooru on vaja täiendavaid arutelusid jõudmaks ühisele arusaamisele sellest, milline on netokulude kumulatiivsete kasvumäärade iga-aastase järelevalvega seotud mõju.

(39) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni kirjelduse reformide ning investeerimisvajaduste ja -kavatsuste kohta, millega lahendada Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud peamisi probleeme, ning rõhutab, kui oluline on tagada selliste reformide ja investeeringute elluviimine. Nõukogu hindab komisjoni esitatud aruannete põhjal selliseid reforme ja investeeringuid ning jälgib nende rakendamist Euroopa poolaasta raames.

(40) Nõukogu jääb ootama Sloveenia iga-aastaseid eduaruandeid, mis sisaldavad eelkõige teavet nõukogu kehtestatud netokulude kava rakendamisel tehtud edusammude kohta ning laiemate reformide ja investeeringute elluviimise kohta Euroopa poolaasta raames.

(41) Nõukogu peaks kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 17 Sloveeniale soovitama kavas esitatud netokulude kava,

SOOVITAB Sloveenial teha järgmist.

1. Tagada, et netokulude kasv ei ületa käesoleva soovituse I lisas kehtestatud maksimummäärasid.

Brüssel, 21. jaanuar 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

A. DOMAŃSKI

I LISA

Netokulude maksimaalsed kasvumäärad
(nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)

Sloveenia

Aasta		2025	2026	2027	2028
Kasvumäär (%)	Aastane	5,6	4,4	4,1	4,0
	Kumulatiivne (*)	12,1	17,0	21,8	26,6

(*) Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2023. Kumulatiivseid kasvumäärasid kasutatakse kontrollikontol, et teha iga-aastast järelkontrolli nõuete täitmise üle.